

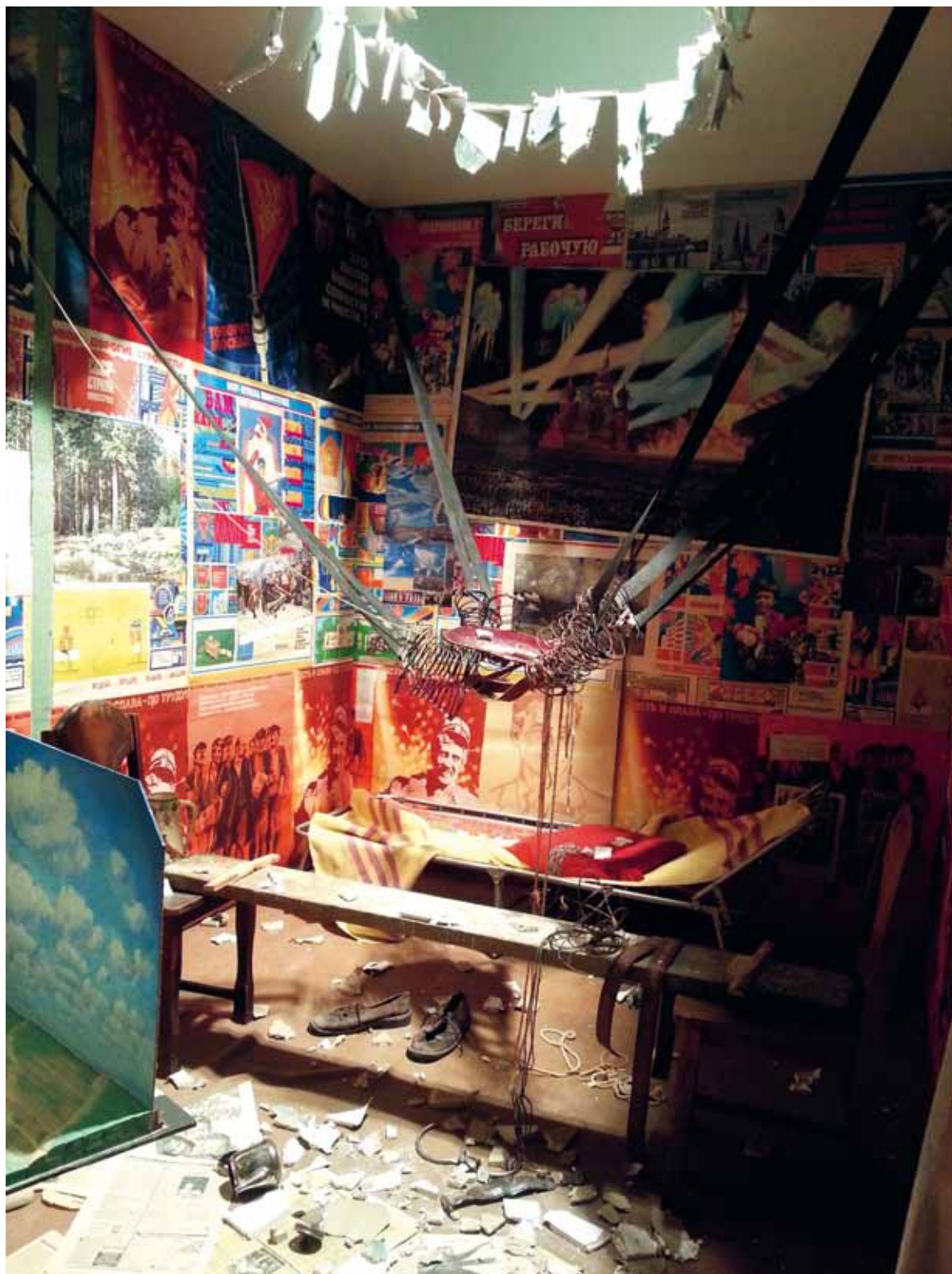
Officiell invigning av 5:e Moskva-biennalen,
Fr.v: Ekaterina Pronicheva, Förste vicechef för Moskvas Kulturdepartement; Catherine de Zegher, Kurator av Biennalens huvudprojekt; Vladimir Medinsky, Kulturminister Ryska federationen; Andrey Vorobyov, Art-director konsthallen Manege; Joseph Backstein, Biennalens konstnärlige ledare och Kommissarie; Petr Aven, Alfa Banking Group, en av huvudsponsorerna; Mr X.

Jag måste erkänna att det var jättespännande att på nära håll se och fotografera Rysslands Kulturminister Vladimir Medinsky. Han tillsattes i maj 2012 av den nyligen återinträdde president Vladimir Putin och drog genast igång ett patriotiskt, nationalistiskt program för historieskrivningen, kulturminnesvården, konsten och filmindustrin.

På podiet fanns också Petr Aven, mångmiljardär (nr 225 på Forbes lista Rikast i världen), konstsamlare och representant för Alfa Banking Group, en av huvudsponsorerna. Biennalens budget på 100 miljoner rubel (23 milj. kr) täcktes med bidrag från Ryska federationens Kulturministerium 53% och Moskvas Kulturdepartement 10%, så en stor andel måste dras in från sponsorerna.

Kommissarien Joseph Backstein är en av de mest inflytelserika personerna i ryskt konstliv och har allt sedan den Första Moskva-biennalen varit dess konstnärlige ledare/kurator/kommissarie. Han är fil.dr. i Konst- och kultursociologi, författare och kritiker, som 1991 grundade Institutet för samtidskonst i Moskva som han fortfarande leder. År 2007 utnämndes han till Hedersdoktor vid Göteborgs Universitet för sitt samarbete med Akademin Valand.

Runt sig har han en grupp medarbetare som engagerat strävar efter att göra Moskva-biennalen till ett stort och viktigt internationellt evenemang. Det gäller både att föra fram den nya, progressiva ryska konsten och att erbjuda en scen i Moskva för den främsta internationella samtidskonsten, som där kan möta en köpstark publik. »

Special guest på
MAMM. El Lissitzky,
Ilya & Emilia Kabakov
"Utopia and reality?
"The Man Who Flew
into Space from His
Apartment" Ilya Kaba-
kov 1984. ▶

» 5:e Moskviennalen för samtida konst bestod av ett Main project – huvudprojektet på konsthallen Manege och 45 Special projects – fristående samlingsutställningar lokaliserade på icke vinstdrivande museer och institutioner, i år även på andra orter exempelvis isbrytaren Lenin i Murmansk. Dessutom Parallel program – ett 50-tal utställningar, föreläsningar, paneldiskussioner etc. inom ramen för Biennalen men utanför katalogen. Special guests – sex utställningar av särskilt prominenta konstnärer, däribland John Baldessari, Mirosław Balka och Ilya & Emilia Kabakov i möte med avantgardisten och suprematisten El Lissitzky.

I anslutning till Biennalens invigning hölls under några dagar konstmässan Art Moscow med ett 30-tal gallerier inhyrda i montrar på Centrala Konstnärshuset.

Jag slogs av mängden utställningar – hur kan man hinna se allt? – av den enorma bredden och variationen och att det är så stora skillnader i kvalitet, resurser och därmed genomslagskraft.

Catherine de Zegher från Belgien är den första kvinna som fått uppdraget att vara kurator för Moskviennalens Main project. Hon är en välkänd feministisk konsthistoriker och kritiker, f.n. chef för Konstmuseet i Gent. Hon var Artistic Co-Director för Sydneybiennalen i Australien 2012 och kurator för Australiens paviljong på Venedigbiennalen 2013. Catherine de Zegher formulerade titeln *Bolshe Sveta / More Light* för den stora utställningen som visades 19 september – 20 oktober i Centrala utställningshallen Manege, belägen alldeles intill Kreml.

Byggnaden är ett neoklassiskt ridhus, ombyggt till konsthall i slutet av 50-talet, som genomgått en totalrenovering efter en brand för några år sen. Konsten i *More Light* utforskar dagens viktiga frågor: miljö och feminism, förflyttning och tidsrummet, personlig och politisk frihet. De 72 konstnärerna kommer från 33 länder i alla världsdelar och mer än hälften är kvinnor. Catherine de Zegher valde avsiktligt att vid sidan av kända namn placera flera helt okända. Kanske kan man kalla det Världskonst? »

▲ MORE LIGHT på Manege. "Temperature" Yin Xiuzhen, Kina och "The Time of Butterflies" Parastou Forouhar, Iran.

Special guest på Regina Gallery, Vinzavod. "Abstract Abstruse" Erwin Wurm, Österrike. ▶

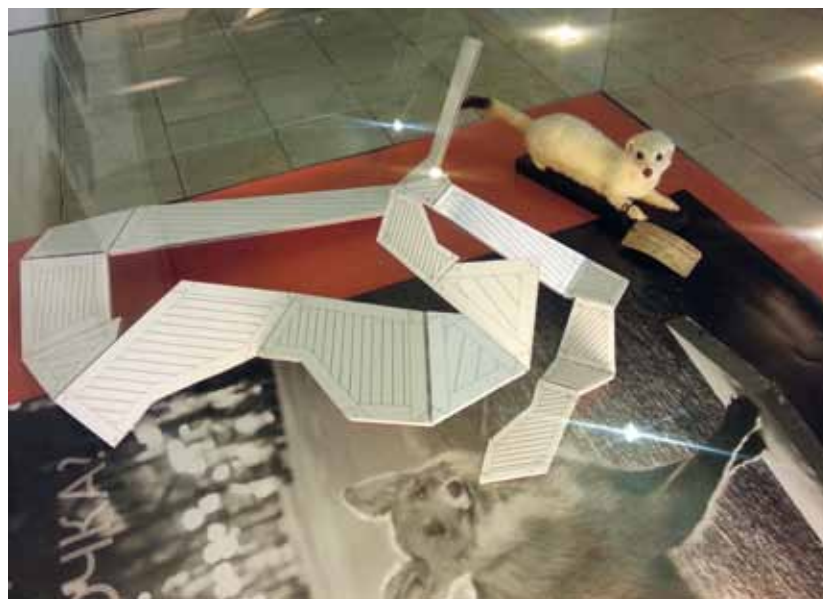
» Nedre våningsplanet på Manege har lågt i tak och belysningen var dämpad, där spelades på kontrasten mellan ljus och mörker medelst lampor, skuggspel, bildskärmar och video. Uppe i den stora salen i markplanet är det högt i tak, ljus och rymd och stora ytor. Installationer och bilder breddade ut sig på golvet och längs med väggarna. Bland det första man lade märke till var den kinesiske konstnären Song Dongs installation "Waste Not", en överväldigande stor samling vardagsföremål av alla de slag, prydligt sorterade på golvet. Sakerna hade tillhört hans mor som sparade på allt, inte bara för att det var fattigt och ingenting fick gå till spillo, utan också för att bevara sina minnen. Irländaren Tom Molloy hade samlat foton från internet till verket "Protest". På en hylla trängdes små svartvita figurer med plakat från demonstrationer runt om i världen. Slagorden blandades till en åtta meter lång åsiktsflod. Särskilt

ett ansikte med texten "You are not fooling anyone" väckte viss uppmärksamhet, men ingen nämnvärd oro. Det gjorde däremot kinesen Yin Xiuzhens verk "Temperature". På golvet intill en långsträckt väggmålning av den iranska konstnärinnan Parastou Forouhar kallad "The Time of Butterflies" låg en massa tegelstenar, som tagna från en rivningstomt, med små tygfragment i sprickorna.

I efterdyningarna av fångelsedomarna mot två medlemmar i punkgruppen Pussy Riot i fjol var det inte alls säsong för några skandaler eller aggressiv politisk aktivism. Biennalen är som sagt ekonomiskt beroende av Kulturministeriet och bland sponsorerna var trenden svagt vikande, så man måste navigera mellan olika intressen och starka krafter. Efter tre veckor hände i alla fall något som bloggare och journalister kunde diskutera – både för och emot. Kulturministern, som hållit ett så artigt

invigningstal, gjorde plötsligt ett skarpt uttalande vid ett möte med organisationskommittén för Ryska kulturåret 2014. Vladimir Medinsky sa: ”Jag tittade in på Manegen, där Moskvabiennalen ännu inte hade slutat. Jag gick och tänkte, att varför skriker ingen: ’Kejsaren är ju naken!’? Varför måste vi inom den samtida konsten se något sådant abstrakt-kubistiskt, klumpigt, som en hög med tegelstenar? Och dessutom för statliga pengar! För att inte tala om att det är fullständigt obegripligt för majoriteten av Rysslands befolkning.” Sådär ja! Tegelstenarna blev berömda utan att någon person kom till skada eller hamnade i fängelse och ministern fick igång en diskussion om begreppet *samtida* konst och kultur.

Särskilt intressant var det förstås att se det svenska Specialprojektet ”There is a visitor # 13” av Raketa i samarbete med Statliga Darwinmuseet. Raketaprojektet bestod av en månads utställning / insert i det naturvetenskapliga museets salar och tre dagars seminarium-talk-filmprogram. Raketa & friends är en multipel avsändare som i ”There is a visitor # 13” inkluderade ca 40 konstnärer, filmare och kuratorer, från Sverige och andra länder. Samarbetet mellan Darwinmuseet och svenska konstnärer inleddes för tre år sedan med utställningen ”GRAFICA NATURAE” och nu fortsätter det och utvecklas i en för Darwinmuseet ny konstnärlig riktning

och pedagogisk praktik. Så mycket mer svensk konst var där inte... Jo! På konstmässan Art Moscow gjorde jag ett oväntat fynd hos en gallerist från Sankt Petersburg, där på bordet låg katalogen från grafiksalongen ”Ljobitel estampov 2010” med text och bilder till Grafiska Sällskapetets utställning, den som sedan kom att gå på turné i Ryssland. Tyvärr, katalogen var inte till salu! ■

▲ Special project på Statliga Darwinmuseet. ”There is a visitor # 13”, Raketa, Sverige.

Historien om en konstgrafisk verkstad

En ny bok om hur en konstgrafisk verkstad växer fram i början på 70-talet i Borås för att sedan växa till en stor verkstad med över 120 medlemmar.

Rikligt med bilder av utställande konstnärer på konstnärernas galleri och en beskrivning av alla grafiska tekniker. 128 sidor grafisk konst för **249 kr med fri frakt** på ålgården.se.

ÅLGÅRDEN

KONSTNÄRERNAS GALLERI

Ålgårdsvägen 33, Borås. Tel 033-419860.

